

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: **M. Z.**, narozen dne X,
státní příslušník Afghánské islámské republiky,
toho času v Z. P. Z. C. B.,

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje,**
se sídlem Křižíkova 8, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 11. 2021, č. j. KRPS-278851-44/ČJ-2021-010023-ML+ZZC,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalovaná tímto rozhodnutím prodloužila dle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců za území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), dobu zajištění žalobce za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným právním předpisem Evropské unie stanovenou rozhodnutím žalované ze dne 5. 11. 2011, č. j. KRPS-278851-18/ČJ-2021-010023, do 17. 12. 2021.
2. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí připomněla, že dne 5. 11. 2021 vydala

rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem předání do státu vázaného přímo použitelným právním předpisem Evropské unie, konkrétně nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců na dobu 14 dnů. Doba zajištění byla stanovena s ohledem na předpokládanou složitost přípravy předání do jiného členského státu. Současně byl žalobce vzhledem k pochybnostem o pravdivosti jím udávaného věku zajištěn i dle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, což rovněž odůvodňovalo dobu zajištění v délce trvání 14 dnů.

3. Žalovaná dále popsala postup ke zjištění věku žalobce. Byl zhotoven rentgen levé klíční kosti, k němuž podal odborné vyjádření Kriminalistický ústav Praha, podle něž je žalobce v případě, že u něho nedošlo k retardaci či progresi kostního vývoje, starší 18 let (pravděpodobně 20 a více let). Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra provedla sociální pohovor a sociální posouzení žalobce. Podle jeho výsledků je žalobce nevzdělaný, neumí číst a psát, jeho mentální úroveň je nižší než u mladého dospělého, jeví se spíše jako adolescent. Vzhledově vypadá na jím udávaný věk (15 let), rozmluvou a uvažováním je spíše mladší. K odstranění rozporů byl žalobce vyšetřen pediatrem, podle jehož závěru je žalobce zletilý. Žalovaná na podkladě shromážděných informací uzavřela, že žalobce se může duševně jevit jako osoba s nižšími než běžnými znalostmi (pro oblast střední Evropy), s omezeným pohledem na svět, nicméně zcela jistě se nejedná o mladistvého, tedy osobu mladší 18 let. Zjišťování věku by se nemělo opírat jen o výsledky lékařských vyšetření, proto bylo vyžádáno sociální posouzení. Skutečnost, že žalobce není sociálně nejsilnější, neznamená, že není způsobilý k právním úkonům. Žalobce byl schopen procestovat všechny státy na trase z Afghánistánu do České republiky a obstarat si převaděče na území Evropské unie. Při podání vysvětlení a při sociálním pohovoru (důvod odchodu ze země, znalost čtení) neuvedl pravdivé údaje o podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě. Je si vědom toho, že pokud by byl uznán za mladistvého, byla by jeho cesta do cílové země (Spolkové republiky Německo) snazší. Žalovaná dostala všem požadavkům Ústavního soudu vysloveným v nálezu sp. zn. II. ÚS 482/21 (provedla lékařské i nelékařské vyšetření ke zjištění věku, všem úkonům byl přítomný tlumočník, žalobce byl seznámen s výsledky zjišťování věku a mohl se k nim vyjádřit). Žalovaná sice není schopna učinit závěr o přesném věku žalobce, je však schopna uzavřít, že jde o osobu zletilou.
4. Jelikož se prozatím nepodařilo realizovat předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie (zejména s ohledem na zjišťování jeho věku), rozhodla žalovaná o prodloužení doby trvání zajištění. K tomu uvedla, že podle informací získaných z databáze EURODAC požádal žalobce o mezinárodní ochranu v Bulharské republice a Rumunské republice, do jednoho z těchto států by měl být předán. Jelikož byly činěny úkony ke zjištění věku žalobce, nebylo prozatím připravováno jeho předání do jiného členského státu Evropské unie. Doba zajištění stanovená původním rozhodnutím o zajištění nebyla tedy k předání žalobce dostatečná. Žalovaná dále odůvodnila existenci reálného předpokladu uskutečnění předání. Neshledala důvod pro ukončení zajištění, neboť žalobce již v minulosti po podání žádosti o mezinárodní ochranu porušil svoji povinnost setrvat v přijímacím zařízení v jiném členském státě a nelegálně překročil státní hranice dalších členských států, a to způsobem, že nemohl pochybovat o nezákonnosti svého počínání. Jelikož žalobce deklaroval, že nemá zájem zůstat v České republice a chce pokračovat

v cestě do Spolkové republiky Německo, je zřejmé, že mírnější prostředky by nevedly k dosažení sledovaného cíle (předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie). Existuje důvodná obava, že se žalobce bude nekontrolovatelně a svévolně pohybovat mezi členskými státy. Žalovaná doplnila, že v porovnání se stavem, k němuž vydala prvotní rozhodnutí o zajištění, nenastaly žádné změny.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

5. Žalobce v žalobě nejprve uvedl, že žalovaná porušila § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dále podle něj porušila § 129 odst. 1, 3, 4, 5 a 7 zákona o pobytu cizinců, čl. 3 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a čl. 3 odst. 2, čl. 28 a čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III.
6. Konkrétně žalobce namítá, že žalovaná pochybila, jestliže rozhodla o prodloužení doby zajištění dle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, neboť měla vydat nové rozhodnutí o zajištění dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tentokrát za účelem předání žalobce dle nařízení Dublin III. Ačkoliv i prvotní rozhodnutí o zajištění obsahuje odkaz na § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, z jeho odůvodnění plyne, že žalobce byl zajištěn výhradně za účelem zjištění jeho skutečného věku (§ 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců), nikoliv za účelem předání dle nařízení Dublin III. Tomu odpovídá i postup žalované, která nepodnikla žádné kroky k předání žalobce.
7. Žalobce má za to, že žalovaná nezjistila skutkový stav věci, pokud jde o jeho věk, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nedostatečně se vypořádala s možností, že je žalobce nezletilý. Žalobce uvedl, že je mu 15 let. Uchýlila-li se žalovaná k užití metody Schmeling, Kellinghaus pro určování věku nezletilých bez doprovodu, měla reflektovat její limity, jež jsou známe z veřejně dostupných zdrojů. Podle vyjádření Kriminalistického ústavu Praha lze předpokládat, že je žalobci více než 18 let, tzn. že se výsledky tohoto vyšetření pohybují na hranici zletilosti. Podle odborného článku publikovaného v *International Journal of Legal Medicine* v roce 2012 jsou s užitím zmíněné metody spojeny obtíže při interpretaci výsledků, je potřeba vybírat kvalifikovaný personál a volit nejlepší radiografický snímek. Žalobce z odborného článku citoval: „*Přestože se doporučuje osifikace mediálních epifýz klíční kosti k posouzení, zda jedinec již dosáhl plnoletosti, či nikoliv, tyto výsledky naznačují, že je velmi obtížné jednoznačně identifikovat pět stadií osifikace pomocí konvenčních metod.*“
8. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí neplyne, proč má být žalobcova nevyspělost konstatovaná sociálním pohovorem projevem jeho sociální slabosti. Takové odůvodnění je přitom zcela zásadní, neboť v opačném případě je žalobcův věk stále nejistý. Aktivita žalobce, které mají dle žalované dokládat jeho zletilost, jsou velmi zavádějící. Žalovaná musí být z její úřední činnosti známo, že existují adolescenti, kteří jsou schopni absolvovat podobnou cestu. Není zřejmé, proč se žalovaná domnívá, že žalobce lhal o tom, zda požádal v Rumunské republice o mezinárodní ochranu. Je známo, že rumunská policie odebírá imigrantům otisky prstů i násilím. Z napadeného rozhodnutí není jasné, jaké metody určení věku byly použity při lékařském vyšetření provedeném MUDr. XXXX a jak jsou ve věci relevantní. Žalobce se domnívá, že rozdílné výsledky jednotlivých metod posouzení věku žalobce svědčí o tom, že existují pochybnosti o jeho skutečném věku. Ukazují-li dvě ze tří zkoušek na zletilost žalobce, nelze s jistotou uzavřít, že je žalobce zletilý. Žalovaná tak měla postupovat v souladu s pravidlem „v pochybnostech ve prospěch“ a přiklonit se k možnosti, že je žalobce nezletilý.

9. Žalobce dále namítá, že žalovaná měla využít zvláštní opatření dle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a to jako mírnější alternativu k zajištění. Mohla žalobci uložit, aby se zdržoval v některém z pobytových středisek Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra (viz rozsudek NSS č. j. 7 Azs 417/2019 – 60). Nemůže proto obstát závěr žalované, že zvláštní opatření nelze žalobci uložit z důvodu, že nemá na území České republiky bydliště.
10. Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, ve lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
12. Soud rozhodl o žalobě bez jednání v souladu s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce o nařízení jednání ve stanovené lhůtě nepožádal a žalovaná výslovně uvedla, že nepožaduje nařídit jednání.

Posouzení žalobních bodů

Obecná východiska

13. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky.
14. Podle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení.
15. Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.
16. Podle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit nezletilého cizince bez doprovodu, pouze je-li důvodné nebezpečí, že by mohl ohrozit bezpečnost státu či

závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a je-li to v jeho zájmu v souladu s Úmluvou o právech dítěte. Policie je oprávněna v případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, takového cizince zajistit do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk. Policie zahájí úkony ke zjištění věku nezletilého cizince bez doprovodu bezodkladně po jeho zajištění. Odmítne-li nezletilý cizinec bez doprovodu provedení úkonů ke zjištění věku, hledí se na něj jako na zletilého cizince. Pokud výsledky zjišťování věku nejsou průkazné, hledí se na cizince jako na nezletilého cizince bez doprovodu.

17. Z posledně citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že pro zajištění nezletilého cizince bez doprovodu musí být dán dosti vážný důvod (spočívající v nebezpečí ohrožení bezpečnosti státu či závažného narušení veřejného pořádku), který je navíc podmíněn kritériem tzv. nejlepšího zájmu dítěte dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.). Již z těchto podmínek je patrné, že k imigrační detenci nezletilých cizinců bez doprovodu by mělo docházet v zásadě zcela výjimečně, neexistuje-li opravdu jiná možnost řešení jejich situace. Žalobcova situace však byla poněkud odlišná, neboť žalovaná měla pochybnosti, že jde opravdu o nezletilého cizince bez doprovodu, což ji opravňovalo k postupu, který předpokládá § 129 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců.
18. Status nezletilého cizince bez doprovodu má zásadní dopady nejen z hlediska řízení, které je s touto osobou vedeno – tedy z hlediska procesního (viz výše), ale též z hlediska pobytového (přístup ke vzdělání, vhodnému ubytování, sociální a psychologické asistenci atd.). Skutečnost, zda se jedná o nezletilou osobu bez doprovodu, má vliv na určení, který členský stát Evropské unie je odpovědný za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (viz zvláštní kritéria upravená v čl. 8 nařízení Dublin III a rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 6. 6. 2013 ve věci C-648/11). Nelze přitom vyloučit zneužití tohoto statusu v tom smyslu, že se dotčená osoba bude prohlašovat za nezletilou, ačkoli ve skutečnosti bude osobou zletilou (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2020, č. j. 5 Azs 107/2020 – 46, č. 4058/2020 Sb. NSS). Proto má-li policie důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, opravňuje ji zákon k tomu, aby takového cizince zajistila podle § 129 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců; toto zajištění zákon omezuje jen „do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk“.
19. Jak NSS vyložil v rozsudku ze dne 3. 4. 2020, č. j. 2 Azs 198/2019 – 81 (body 21 a 22), zjevným smyslem § 129 odst. 5 věty druhé zákona o pobytu cizinců je poskytnout policii oprávnění k jakémusi „překlenovacímu“ a dočasnému zajištění cizince, u něhož jsou dány pochybnosti stran jeho nezletilosti a nedostatku doprovodu, které je nezbytné rozptýlit. Pokud se ukáže, že předání nebo dokončení průvozu nebude možné realizovat v dobách předvídaných § 129 odst. 3 tohoto zákona (tedy ve lhůtě 48 hodin) a zároveň budou pochybnosti policie přetrvávat, vydá policie v souladu s § 129 odst. 3 zákona rozhodnutí o zajištění, v němž co do právního základu zajištění výslovně odkáže nejen na § 129 odst. 1, 3 a 4, ale také na § 129 odst. 5 větu druhou.

Rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění nebo nové rozhodnutí o zajištění

20. Žalobce namítá, že žalovaná neměla vydat rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění dle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, nýbrž nové rozhodnutí o zajištění dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

21. K tomu soud uvádí, že žalobce byl prvotním rozhodnutím o zajištění (ze dne 5. 11. 2021) zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 129 odst. 3, 4 a 5 téhož zákona, a to za účelem předání podle nařízení Dublin III (to odpovídá závěrům rozsudku NSS č. j. 2 Azs 198/2019 – 81). Žalovaná v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedla, že existuje reálný předpoklad předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie, neboť požádal o mezinárodní ochranu v Bulharské i Rumunské republice. Doplnila, že existuje důvodná pochybnost o věku žalobce, což vyžaduje provést posouzení jeho věku. Dobu trvání zajištění odůvodnila tím, že se jedná o dobu potřebnou ke zjištění věku žalobce.
22. Ustanovení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vymezuje základní podmínky, za nichž lze zajistit cizince za účelem jeho předání nebo průvozu. Toto ustanovení nicméně neupravuje všechny podmínky, o čemž svědčí navazující odst. 4 a 5, které vymezují další podmínky, které musí být splněny kumulativně s podmínkami uvedenými v odst. 1. Pokud tedy např. věta druhá § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců stanoví, že policie je oprávněna v případě důvodné pochybnosti, že jde o nezletilého cizince bez doprovodu, takového cizince zajistit do doby, než je zjištěn jeho skutečný věk, neznamená to, že by k zajištění cizince postačovaly důvodné pochybnosti, zda je nezletilý, aniž by současně musely být splněny základní podmínky plynoucí z § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. I v tomto případě totiž musí zajištění sledovat základní cíl tohoto ustanovení, jímž je předání či průvoz cizince podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie.
23. V tomto kontextu je třeba vnímat prvotní rozhodnutí žalované o zajištění žalobce, které bylo vydáno podle § 129 odst. 1, 3, 4 a 5, tedy těch ustanovení, která ve svém souhrnu vymezují všechny podmínky, za nichž lze cizince zajistit za účelem jeho předání dle nařízení Dublin III. V situaci, kdy se žalobce vydával za nezletilou osobu bez doprovodu, je logické, že žalovaná vycházela též z věty druhé § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců a dobu zajištění odůvodnila časem potřebným ke zjištění věku žalobce. Ze skutečnosti, že žalovaná po dobu trvání prvotního zajištění nečinila žádné kroky k přípravě předání dle nařízení Dublin III, nýbrž pouze k ověření, zda je žalobce nezletilcem, nelze dovozovat, že účelem rozhodnutí o zajištění nebylo jeho předání do jiného členského státu Evropské unie. Je nepochybné, že zjištění, zda je osoba, která pravděpodobně naplňuje podmínky pro předání dle nařízení Dublin III, nezletilá, je významné pro další průběh přípravy předání (není vyloučeno, že nebudou splněny podmínky nařízení Dublin III pro předání nezletilého bez doprovodu).
24. Tím, že žalovaná v době trvání prvotního zajištění žalobce provedla úkony ke zjištění, zda je žalobce nezletilcem, se nic nezměnilo na účelu zajištění, jímž je předání do jiného členského státu podle nařízení Dublin III. Na výsledku posouzení dané otázky závisí, které další komplementární ustanovení podmiňuje další trvání zajištění za stejným účelem; buď to mohou být podmínky podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (v případě, že by byl žalobce dospělý), nebo podmínky podle § 129 odst. 5 věty první téhož zákona (pokud by byl žalobce nezletilý). Na důvodu zajištění, jímž je nutno rozumět účel zajištění (tedy v daném případě předání žalobce do jiného členského státu Evropské unie), se tím nic nemění. Soud tedy neshledává žádné překážky pro to, aby žalovaná před uplynutím doby zajištění stanovené prvotním rozhodnutím o zajištění prodloužila dobu trvání zajištění podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, pokud jsou i nadále splněny podmínky zajištění za účelem předání cizince do jiného členského státu. Je přitom pochopitelné, že tyto podmínky se mohou částečně odlišovat s ohledem na posun ve skutkových zjištěních.

25. Zákon o pobytu cizinců zmiňuje vydání nového rozhodnutí pouze ve dvou případech. V § 124 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je upravena situace, kdy byl cizinec zajištěn za účelem správního vyhoštění a následně požádal o mezinárodní ochranu, přičemž Ministerstvo vnitra nerozhodlo ve stanovené lhůtě o tzv. přezajištění dle zákona o azylu. V takovém případě může být žadatel o mezinárodní ochranu zajištěn novým rozhodnutím podle zákona o pobytu cizinců. Jde o konstrukci, která reaguje na změnu právního postavení zajištěného cizince, jenž se dostává podáním žádosti o mezinárodní ochranu do osobní působnosti zákona o azylu, v důsledku čehož se mění i kompetence orgánů. Druhá situace, v níž zákon o pobytu cizinců počítá s vydáním nového rozhodnutí o zajištění, je upravena v § 125 odst. 6, podle něhož vydá policie nové rozhodnutí o zajištění, jsou-li v průběhu zajištění zjištěny nové skutečnosti odůvodňující zajištění z jiného důvodu. Jedná se o obecné ustanovení vztahující se na všechny kategorie zajištění (zajištění za účelem správního vyhoštění, zajištění za účelem vycestování, zajištění za účelem předání či průvozu). Vydání nového rozhodnutí o zajištění přichází v úvahu tehdy, pokud v důsledku nově zjištěných skutečností nastal jiný důvod pro zajištění (byť ve vztahu k totožné kategorii zajištění), např. namísto důvodu pro zajištění za účelem vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b) nastane důvod dle § 124 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Vydání nového rozhodnutí o zajištění je namístě tehdy, pokud zanikl předchozí důvod zajištění, nicméně nastal zcela nový důvod zajištění.
26. V nyní posuzované věci je zřejmé, že nebyly nově zjištěny takové skutečnosti, které by zakládaly nový důvod pro zajištění žalobce. Důvod jeho zajištění je stále tentýž (předání do jiného členského státu), pouze bylo definitivním způsobem určeno, které komplementární podmínky musí být pro další trvání zajištění splněny (zda dle § 129 odst. 4, nebo dle § 129 odst. 5 věty první zákona o pobytu cizinců).
27. Soud uzavírá, že žalovaná postupovala správně, vydala-li rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění dle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Žalobní bod je nedůvodný.
28. Lze doplnit, že jde o otázku formální, takřka akademickou, která se v kontextu daného případu nemohla nijak negativně dotknout právní sféry žalobce, neboť právní účinky rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění a nového rozhodnutí o zajištění jsou zcela totožné. Ani věcné podmínky, za nichž lze takové rozhodnutí vydat, se neliší (jsou upraveny v § 129 odst. 1, 3, 4 a 5).

Stanovení věku žalobce

29. Žalovaná již v době, kdy rozhodovala o prvotním zajištění žalobce, měla pochybnosti o pravdivosti jeho tvrzení, že se narodil dne 10. 3. 2006, tedy že je nezletilý. Tyto pochybnosti v rozhodnutí o prvotním zajištění odůvodnila zjevnou mentální i fyzickou vyspělostí žalobce, kterou měla možnost posoudit při podání vysvětlení dne 5. 11. 2021. Žalobce se vzrůstem a celkovou tělesnou konstrukcí může jevit jako dospělý.
30. Žalobce nepředložil žalované ani soudu jediný doklad, v němž by byl uveden jakýkoliv z jeho identifikačních údajů. Své tvrzení o datu narození tedy nijak nedoložil.
31. Po vydání prvotního rozhodnutí o zajištění žalovaná požádala Kriminalistický ústav Praha o podání odborného vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví antropologie. Kriminalistický ústav, odbor přírodovědných zkoumání, oddělení speciální biologie, podal dne 12. 11. 2021 písemné odborné vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví antropologie (č. j. KU-8641-1/ČJ-2021-2306PB). Předmětem zkoumání byl předložený rentgenový

snímek vyhotovený radiodiagnostickým oddělením Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a. s., nemocnice Středočeského kraje. K použitým metodám kriminalistický ústav uvedl, že 1) na rentgenovém snímku byl vyhodnocen stav osifikace sternálního konce levé klíční kosti, použita byla klasifikace podle Schmerling et al. (2004) v modifikaci Kellinghaus et al. (2010); 2) byl vyhodnocen stupeň osifikace hlavice levé kosti pažní a acromionu levé lopatky, použita byla klasifikace podle Schaefer et al. (2015). V poznámce pod čarou jsou uvedeny přesné citace odborných studií použitých pro vyhodnocení snímku. Ke zpracování odborného vyjádření byl použit počítač a program JiveX (verze 5.1). Na rentgenovém snímku bylo zjištěno, že na sternálním konci levé klíční kosti je patrná osifikovaná epifýza, napojení epifýzy je kompletní z více než 2/3. To odpovídá stupni 3c. Dále bylo zjištěno, že hlavice levé pažní kosti je plně spojená, růstová jizva je velmi slabě viditelná, tuberculum majus et minus plně spojené s hlavicí bez viditelné růstové jizvy. To odpovídá stupni 4. Posledním učiněným zjištěním je, že apofýza acromionu levé lopatky je plně spojená, růstová jizva není viditelná, což odpovídá stupni 4. Kriminalistický ústav dospěl na základě těchto zjištění k závěru, že žalobce je starší 18 let (pravděpodobně 20 let a více), a to za předpokladu, že u něj nedošlo k retardaci či progresi kostního vývoje (v důsledku některých onemocnění nebo výrazně nepříznivých socio-ekonomických podmínek). V odborném vyjádření je dále uvedeno, že bylo zpracováno za použití metod a prostředků uznávaných v kriminalistické znalecké činnosti a k tomu kvalifikovaným expertem. Kriminalistický ústav je znaleckým ústavem mj. v oboru kriminalistiky.

32. Žalovaná dále požádala Správu uprchlických zařízení Ministerstva vnitra v B.-J. o provedení sociálního posouzení žalobce. To bylo zpracováno dne 12. 11. 2021, a to na podkladě sociálního pohovoru provedeného ve dnech 5. a 6. 11. 2021. Během pohovoru se žalobce jevil spíše jako nezletilý, se slabší slovní zásobou. Měl výrazně zjednodušený náhled na osobní situaci. Nejeví viditelné známky fyzického týrání či sebepoškozování, nevykazuje známky typické pro rizikové skupiny. Během pohovoru uvedl, že nechodil do žádné školy, neumí číst a psát, mluví pouze jazykem pašto. V cílové zemi (Spolkové republiky Německo) chce získat nějaké základní vzdělání a pracovat. Nezáleží mu na tom, co bude dělat, jen chce vydělat peníze a poslat je své rodině (matce a sourozencům) do Afghánistánu. Je nejstarším ze sourozenců, a tak je hlavou rodiny (otec zemřel). V Afghánistánu pracoval na farmě a jezdil do hor, kde sbíral dřevo, které následně prodával. Vedoucí odboru Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra učinila závěr, že sociálním pohovorem bylo zjištěno, že žalobce je nevzdělaný, neumí číst a psát. Jeho mentální úroveň je nižší než u mladého dospělého, jeví se spíše jako adolescent, co se týče rozumových schopností. Vzhledově vypadá na uvádějí věc, rozmluvou a uvažováním spíše jako mladší.
33. V této souvislosti lze pro porovnání uvést, že žalobce při pohovoru dne 5. 11. 2021, jenž byl proveden v přítomnosti tlumočnice a pracovníka orgánu sociálně-právní ochrany dětí, uvedl, že jeho zdravotní stav je dobrý, cítí se zdravý, nepoužívá žádné návykové látky ani léky. Nechodil do žádné školy, číst se naučil při docházení do kurzu náboženství. Skutečnost, že nestudoval žádnou školu, potvrdil opakovaně. Dále uvedl, že neabsolvoval vojenský výcvik, nesloužil v armádě. Na dotaz pracovníce orgánu sociálně-právní ochrany dětí zopakoval, že neumí psát, číst umí pomalu.
34. Dále žalovaná požádala pediatrické oddělení Oblastní nemocnice Mladá Boleslav, a. s., nemocnice Středočeského kraje, o vyšetření za účelem zjištění věku. Podle ambulantní zprávy ze dne 16. 11. 2021 měl posuzující pediatr k dispozici výsledky sociálního

posouzení a odborného vyjádření kriminalistického ústavu. Vyšetření byly přítomny pracovníce orgánu sociálně-právní ochrany dětí a tlumočnice do jazyka paštského. Pediatr činil dotazy ke zjištění osobní i rodinné anamnézy, změřil a zvážil žalobce. Dále jej vyšetřil. Učinil závěr, že z odběru anamnézy není podezření na onemocnění, které by urychlovalo kostní věk. Podle vyšetření není důvodu se domnívat, že by byl žalobce nezletilý, zvláště s přihlédnutím k vyšetření kostního věku a plně dospělému genitálu (klasifikován stupněm G5 a P5).

35. Dne 16. 11. 2021 byl žalobce za přítomnosti tlumočnice a pracovníce orgánu sociálně-právní ochrany dětí seznámen se sociálním posouzením, odborným vyjádřením kriminalistického ústavu a lékařskou zprávou pediatra. Žalobce do záznamu vlastnoručně napsal, že se nebude vyjadřovat (přeloženo tlumočnicí).
36. Ústavní soud v nálezu ze dne 7. 7. 2021, sp. zn. II. ÚS 482/21, shrnul procesní záruky související se zjišťováním věku cizince. Zdůraznil, že po dobu provádění zdravotnických úkonů jim musí být přítomen pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí a tlumočnick. Cizinec musí být s výsledky lékařského vyšetření seznámen a mít možnost vyjádřit se k nim. Žalobce v žalobě nenamítá, že by tyto procedurální záruky nebyly naplněny. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaná plně dostala svým povinnostem vymezeným v nálezu sp. zn. II. ÚS 482/21. Pediatrického vyšetření, které na rozdíl od odborného vyjádření kriminalistického ústavu bylo provedeno za přítomnosti žalobce, se zúčastnila tlumočnice a pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Z ambulantní zprávy nevyplývá existence jazykové bariéry ovlivňující průběh vyšetření. Následně byl žalobce seznámen s výsledky všech provedených vyšetření, a to za přítomnosti tlumočnice a pracovníka orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Žalobce měl možnost se k nim vyjádřit, přičemž tohoto práva nevyužil, což vlastnoručně napsal do záznamu (byť jinak setrvale tvrdil, že neumí psát).
37. Závěr žalované se opírá o výsledky tří vyšetření. Odborné vyjádření z oboru kriminalistiky, odvětví antropologie, zpracované kriminalistickým ústavem, vychází z dvou různých metod (stav osifikace sternálního konce levé klíční kosti dle Schmelinga a Kellinghause a stav osifikace hlavice levé kosti pažní a acromionu levé lopatky dle Schaefera). Žalobce nevznáší proti těmto znaleckým metodám žádné výhrady, pouze poukazuje na to, že správnost závěru může být ovlivněna několika faktory – kvalitou rentgenového snímku, kvalifikací personálu a správností interpretace výsledku. Soud nemá důvod zpochybňovat tato obecná tvrzení, která popisují kritické body při odborném posouzení kostního věku na základě Schmelingovy a Kellinghausovy metody. Proto nepřistoupil k provedení důkazu žalobcem předloženým odborným článkem *Reliability of Schmeling's stages of ossification of medial clavicular epiphyses and its validity to assess 18 years of age in living subjects*. Žalobce sám cituje (a překládá) pro něj klíčovou pasáž tohoto odborného článku, podle níž se užití této metody (osifikace mediálních epifýz klíční kosti) doporučuje k posouzení, zda jedinec dosáhl plnoletosti, či nikoliv. Dále je uvedeno, že je velmi obtížné jednotlivě identifikovat pět stadií osifikace pomocí konvenčních metod. Žádné konkrétní výhrady týkající se odborného vyjádření zpracovaného kriminalistickým ústavem však žalobce nevznáší. Žalobce nic nenamítá proti kvalitě rentgenového snímku užitého ke zpracování odborného vyjádření. Ten je přitom součástí správního spisu (na CD) i vyobrazen v odborném vyjádření. Kriminalistický ústav nezmínil, že by kvalita snímku nebyla dostatečná, tedy že by limitovala přesnost jeho odborného závěru v dané věci. Odborné vyjádření podal znalecký ústav v příslušném oboru, odborné vyjádření

zpracovala plně kvalifikovaná osoba. Soud neshledal žádný důvod, proč by se měl domnívat, že zpracované odborné vyjádření je zatíženo některou z chyb, k nimž v obecné rovině při užití dané metody může dojít. Nelze opomíjet ani to, že Schmelingova metoda nebyla jedinou užitou metodou, neboť současně byla využita i Schaeferova metoda. Analyzována tak nebyla jen míra osifikace klíční kosti, nýbrž též hlavice pažní kosti a acromionu lopatky.

38. Nelze přisvědčit tvrzení žalobce, že závěr odborného vyjádření dokládá, že žalobcův věk je „hraniční“. Není pravda, že by kriminalistický ústav užil v závěru odborného vyjádření obrat „lze předpokládat“, že žalobci je více než 18 let, naopak užil obrat „lze konstatovat“. V závěru odborného vyjádření je sice uvedeno, že žalobce je starší 18 let, což však neznamená, že by nález byl hodnocen jako „hraniční“. Účelem odborného vyjádření totiž bylo posoudit, zda je žalobce mladší, či starší 18 let. Závěr, že žalobce je starší 18 let, odpovídá zadání odborného vyjádření a účelu jeho zpracování. Kriminalistický ústav nad rámec konstatování, že žalobce je starší 18 let, doplnil, že je mu pravděpodobně 20 let a více. Komplexním výkladem závěru odborného vyjádření je tedy třeba dospět k závěru, že z hlediska užitých metod není žádných pochyb, že žalobce je starší 18 let, tj. nález neodpovídá hraničním hodnotám pro věk 18 let, naopak odpovídá věku 20 let a vyššímu.
39. V návaznosti na právě uvedené je třeba zdůraznit, že žalobce opakovaně tvrdil, že je mu 15 let. Jelikož rozdíl mezi jím tvrzeným věkem a věkem stanoveným kriminalistickým ústavem za pomoci Schmelingovy a Schaeferovy metody činí 5 let, je tím vyvrácena pravdivost žalobcova tvrzení (Nejvyšší správní soud považuje tvrzení žalobce za vyvrácené, pokud věk stanovený podle vědeckých metod je nejméně o 3 roky vyšší než věk tvrzený, viz rozsudek NSS č. j. 5 Azs 107/2020 – 46 a nález sp. zn. II. ÚS 482/21).
40. Dále je třeba uvést, že platnost závěru odborného vyjádření byla podmíněna tím, že žalobce netrpí onemocněním zpomalujícím či urychlujícím růst kostí. K ověření, zda je tato podmínka splněna, byl žalobce vyšetřen pediatrem. Žalobce v žalobě poukazuje na to, že z napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaké metody určení věku pediatr použil a jak jsou ve věci relevantní. Tuto výtku žalobce nemá soud za podstatnou, neboť ambulantní zpráva z pediatrického vyšetření je součástí správního spisu, přičemž dílčí nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí lze považovat v tomto směru pouze za formální, jejichž důsledkem není nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů (viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75). Z ambulantní zprávy vyplývá, že pediatr změřil a zvážil žalobce, celkově ho prohlédl (např. zda na jeho těle nejsou nějaké deformity, jaká je jeho chůze) a vyšetřil. Na základě těchto zjištění a informací poskytnutých žalobcem ohledně osobní a rodinné anamnézy pediatr vyloučil, že by žalobce trpěl onemocněním urychlujícím růst. Pediatr dále využil k diagnostice věku žalobce metodu vývoje pubického ochlupení a genitálu. V obou případech klasifikoval stupeň vývoje žalobce nejvyšším stupněm 5 (viz údaj G5, P5), které svědčí o dospělosti žalobce z hlediska těchto znaků. Pediatr učinil závěr, že není důvod domnívat se, že je žalobce nezletilý.
41. Užité lékařské metody tedy vedou ke shodnému závěru, že žalobce je starší 18 let.
42. Žalovaná si v souladu s požadavky judikatury opatřila k posouzení věku žalobce i podklad, jenž není založen na lékařském zkoumání žalobcova těla, nýbrž na sociálním pohovoru. Podle výsledku sociálního posouzení je mentální vyspělost žalobce na úrovni adolescenta, nedosahuje úrovně mladého dospělého. Tomu odpovídají i jeho rozumové schopnosti. Vzhledem vypadá na jím uváděný věk, rozmluvou a uvažováním je spíše mladší.

43. K tomu soud uvádí, že žalobce při sociálním pohovoru i v rámci podání vysvětlení před žalovanou uvedl, že nikdy nenavštěvoval školu, docházel pouze do kurzu náboženství. Je tedy prakticky nevzdělaný a částečně negramotný (opakovaně uvedl, že neumí psát, číst umí jen pomalu). Pracoval na farmě a chodil do hor sbírat dřevo. Vzhledem k tomu, že se žalobce vůbec neúčastnil institucionálního vzdělávání, pouze docházel do kurzu náboženství, je nepochybné, že se tato skutečnost musela projevit i na jeho psychosociálním vývoji. Je notorietou, že právě školní docházka je významnou fází socializace jedince a zásadním způsobem ovlivňuje jeho psychický vývoj. Vzhledem k tomu, že žalobce je do značné míry negramotný, je tím omezen i sociální a psychický vývoj mimo rámec institucionálního vzdělávání (např. omezené možnosti získávání informací všeho druhu, nemožnost rozvíjet myšlení četbou knih). Na vrub této skutečnosti lze přičíst např. slabší slovní zásobu zmíněnou v sociálním posouzení. Žalobce podle vlastní výpovědi žil v Afghánistánu v prostředí, které nebylo sociálně příliš podnětné (žil na venkově, přicházel do kontaktu s mladšími bratry, popř. vrstevníky - např. při hře kriketu -, pracoval na farmě a chodil do hor pro dřevo). V tomto kontextu se závěr žalované, že výsledek sociálního posouzení je důsledkem toho, že žalobce není sociálně nejsilnějším jedincem, jeví jako logický, neboť reflektuje socio-ekonomické prostředí, v němž žalobce dle vlastních tvrzení vyrůstal, nikoliv jako nepodložený, jak namítá žalobce. Soudu není zřejmé, jak by mělo být v dané procesní situaci blíže zjišťováno, co je příčinou nižší úrovně sociálních kompetencí žalobce.
44. Žalovaná se vypořádala s rozdílností výsledků lékařského a sociálního posouzení věku žalobce. Soud zdůrazňuje, že podle čl. 2 písm. i) nařízení Dublin III se nezletilou osobou rozumí osoba mladší 18 let. Totožně je nezletilá osoba definována i čl. 2 písm. l) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, čl. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, a čl. 2 písm. k) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (tzv. kvalifikační směrnice). Pro účely Úmluvy o právech dítěte se dítětem rozumí osoba mladší 18 let (čl. 1). Jakkoliv tedy zejména mezinárodní dokumenty a v návaznosti na ně též judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyžadují multidisciplinární zkoumání věku cizince, je nepochybné, že nezletilou osobou (resp. dítětem) ve smyslu výše uvedených právních předpisů je osoba, jejíž chronologický věk je nižší než 18 let.
45. Lékařskými vyšetřeními bylo potvrzeno, že biologický věk žalobce je vyšší než 18 let. Sociálním posouzením bylo zjištěno, že jeho sociální věk je zhruba 15 let. Nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že biologický věk žalobce je vyšší než jeho věk chronologický. Naopak byly zjištěny významné skutečnosti svědčící ve prospěch závěru, že sociální věk je znatelně nižší než věk chronologický. Žalobce nepředložil žádné listiny, které by podporovaly jím tvrzené datum (či alespoň rok) narození. V rámci podaného vysvětlení ani sociálního pohovoru neuvedl natolik konkrétní údaje týkající se jeho dosavadního života, z nichž by bylo možné dovodit, jaký je jeho věk (vůbec se neúčastnil institucionálního vzdělávání ani vojenské služby, což jsou významné životní mezníky a umožňují alespoň zhruba ověřit věrohodnost tvrzení o věku). Vzhledem ke značnému rozdílu mezi žalobcem udaným věkem a jeho biologickým věkem zjištěným odborným vyjádřením kriminalistického ústavu je věrohodnost tvrzení žalobce značně zpochybněna, ne-li vyvrácena.

46. Jestliže se za této situace žalovaná přiklonila k závěrům lékařského posouzení, nelze jí nic vytknout, naopak soud se s tím zcela ztotožňuje. Nelze přisvědčit žalobci, že vzhledem k tomu, že jeden z podkladů potvrzoval jeho nezletilost, jsou dány relevantní pochybnosti o jeho věku, proč je třeba vycházet z toho, že je nezletilý. Pokud by soud přistoupil na tuto konstrukci, pak by se požadavek chronologického věku nejméně 18 let obsažený v aplikovatelných právních předpisech změnil tak, že by se za nezletilého považoval každý, jehož sociální vyzrálост neodpovídá stupni běžnému pro osoby ve věku 18 let. Tím by byly favorizovány osoby pocházející z obtížných socio-ekonomických poměrů (osoby, které nejsou plně gramotné, nezískaly alespoň základní vzdělání), které negativně ovlivnily jejich sociální a psychický vývoj. Je-li nižší úroveň sociálního vývoje důsledkem zdravotního postižení či psychického onemocnění, je takovému cizinci poskytnuta vyšší míra ochrany či asistence jakožto zranitelné osobě. V nyní posuzované věci nicméně žalobce netvrdil, že by byl takovouto zranitelnou osobou, při lékařském vyšetření ani sociálním posouzení nebyly identifikovány žádné skutečnosti, které by svědčily ve prospěch takového závěru. Žalobce se dovolával po celou dobu pouze toho, že je nezletilý.
47. Soud má za to, že výsledky lékařského posouzení žalobcova věku jsou jednoznačné, bez rozumných pochybností dokládají, že žalobci je nejméně 18 let, pravděpodobně však 20 let či více. Rozpory mezi výsledky lékařského posouzení a sociálního posouzení nejsou ničím neobvyklým, neboť ne vždy jde biologický vývoj ruku v ruce s vývojem psycho-sociálním. Důvody nižšího stupně sociálního vývoje žalobce lze přesvědčivě vysvětlit socio-ekonomickými podmínkami, z nichž pochází. Žádné relevantní pochybnosti o řádném zjištění skutkového stavu tedy nepřetrvávají, výsledky dokazování jsou průkazné. Není důvod aplikovat domněnku dle § 129 odst. 5 věty poslední zákona o pobytu cizinců.
48. Žalobce dále zpochybňuje význam, který žalovaná přikládá tomu, že byl schopen se nelegálně dostat až na území České republiky, a vyvrací závěr žalované o rozporech v jeho výpovědi. Soud nepovažuje tyto okolnosti za významné pro posouzení daného žalobního bodu. Žalovaná sice tyto skutečnosti v odůvodnění napadeného rozhodnutí skutečně zmínila, nicméně spíše pro dokreslení celé situace, pro závěr žalované o zletilosti žalobce nejsou stěžejní. Rozpory ve výpovědi žalobce by sice mohly vést k závěru o jeho nevěrohodnosti, která by se tak mohla vztahovat i na jeho tvrzení o datu narození. Nevěrohodnost žalobcových tvrzení by však nic nepřinesla ve vztahu ke zjišťování jeho věku, neboť nemá žádnou vypovídací schopnost k této skutečnosti. Schopnost žalobce zdolat v ilegalitě dlouhou cestu do České republiky svědčí o jeho sociálních dovednostech, nicméně neskýtá obraz o jeho celkové sociální vyzrálosti, zejména cestoval-li spolu s dalšími osobami, které znal ze svého bydliště. Žalobci lze tedy přisvědčit, že tyto úvahy žalované nemají vypovídací schopnost, pokud jde o určení jeho věku. To však nic nemění na tom, že stěžejní úvahy žalované, které se nijak neopíraly o tyto doplňkové a v zásadě zcela nadbytečné poznámky, plně obstojí.
49. Žalobní bod je nedůvodný.
50. Soud doplňuje, že ačkoliv bylo prokázáno, že žalobcem uvedené datum narození neodpovídá skutečnosti, soud přesto v záhlaví tohoto rozsudku označil žalobce i pomocí tohoto údaje, neboť se jedná o údaj (jakkoliv nesprávný), jehož prostřednictvím je žalobce evidován v databázích správních orgánů České republiky, přičemž správné datum narození nelze zjistit.

Podmínky pro uložení zvláštního opatření nebyly naplněny

51. Žalobce dále namítal, že žalovaná v jeho případě měla uplatnit zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.
52. Podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců lze cizince zajistit jen, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování.
53. Podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území také povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
54. Podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců policie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.
55. Uložení zvláštních opatření namísto zajištění se již opakovaně zabýval NSS. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 – 50, k tomu uvedl: *„Zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložením zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“* Byť se daný rozsudek týkal zajištění za účelem správního vyhoštění, lze jeho závěry obdobně vztáhnout na zajištění za účelem předání do jiného členského státu Evropské unie. Uložení mírnějšího opatření je tedy vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, bude se státními orgány spolupracovat při jeho realizaci a nebude se vyhýbat součinnosti v řízení, které je s ním vedeno. Je proto třeba zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností, včetně charakteru porušení těchto povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 – 38, č. 3559/2017 Sb. NSS.).
56. Žalovaná v posuzované věci potřebnou úvahu učinila a v odůvodnění napadeného rozhodnutí přezkoumatelným způsobem vysvětlila, proč v žalobcově případě nelze zvláštní opatření namísto zajištění uložit. Soud je shodně s žalovanou přesvědčen, že žalobcova věc představuje typický případ, kdy zvláštní opatření nelze uložit podle § 123b odst. 5 zákona o pobytu cizinců, neboť je zjevné, že žalobce má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného členského státu Evropské unie. Žalobce Českou republikou pouze projížděl, nemá prakticky žádné peníze, nemá adresu na území České republiky, vyjádřil nechuť vrátit se do země původu či do Rumunska (resp. Bulharska), nechce zůstat v České republice a vyjádřil vůli cestovat dále do Německa za svým bratrancem, k čemuž není oprávněn (z mnohých srov. body 55–56 již shora citovaného rozsudku NSS č. j. 5 Azs 107/2020 – 46). Byť lze tedy v souladu s žalobcem citovanou judikaturou ve zcela specifických a výjimečných případech týkajících se zranitelných osob, zejména rodin s dětmi, obecně uvažovat o alternativě spočívající v uložení povinnosti zdržovat se v přijímacím středisku (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 417/2019 – 60, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 3. 2021, č. j. 41 A 10/2021 – 37, a důvodovou zprávu k zákonu č. 176/2019 Sb., na kterou poukazuje žalobce), skutkové okolnosti

žalobcova případu jednoznačně možnost využití tohoto zvláštního opatření (vykonávaného případně v přijímacím středisku) vylučují. Vzhledem k dosavadnímu počínání žalobce a deklarovanému úmyslu pokračovat v protiprávním jednání s cílem neoprávněně vstoupit na území jiného členského státu existují oprávněné důvody se domnívat, že by žalobce v přijímacím či pobytovém středisku nevyčkal, ale uchýlil se opět ke skrývání se před orgány veřejné moci a neoprávněnému pobytu a že by pokračoval v cestě do jiného členského státu, ačkoliv k tomu není oprávněn. Je proto také vysoce pravděpodobné, že by bylo ohroženo zabezpečení jeho dostupnosti pro úkony potřebné k případnému předání do jiného členského státu.

57. Obavy z nespolupráce a neplnění zvláštních opatření žalobce nerozptýlil žádnými konkrétními argumenty. Účinnost opatření dle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců žalobce naopak sám popřel, když do protokolu o podání vysvětlení uvedl, že jakmile to bude možné, odcestuje do Spolkové republiky Německo. Žalovaná proto nepochybila, pokud žalobci toto zvláštní opatření neuložila. Závěr o neúčinnosti uložení zvláštních opatření žalovaná dostatečně odůvodnila. Hodnotila konkrétní skutkové okolnosti týkající se žalobce, jeho dosavadní chování, pobytovou historii a respektování veřejnoprávních povinností. V posuzované věci nevyšly najevo další okolnosti, které by žalovaná byla povinna zvážit, ale neučinila tak. Žalobní bod je nedůvodný.
58. Závěrem soud dodává, že výčet právních předpisů uvedený v úvodu žaloby, který není nijak navázán ke konkrétním skutkovým okolnostem ani právním argumentům (viz bod 5 tohoto rozsudku), nesplňuje požadavky standardně kladné judikaturou na žalobní bod (viz např. rozsudky rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, č. 2162/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, č. 835/2006 Sb. NSS).

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

59. Jelikož soud neshledal žádný žalobní bod důvodným a z obsahu spisu nezjistil žádnou vadu řízení, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
60. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované nevznikly v řízení žádné náklady překračující běžné náklady úřední činnosti.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 21. prosince 2021

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce